

ZACHOVANIE PRÁV OBVINENÉHO V SÚVISLOSTI S REALIZÁCIOU OCHRANY SVEDKOV S OSOBITNÝM STATUSOM (OBETÍ TRESTNÝCH ČINOV)

Postup, pri ktorom kompetentný orgán verejnej moci aplikuje príslušné ustanovenia Trestného poriadku slúžiace na ochranu svedka s osobitným statusom (obete trestného činu) a vylúči obvineného (obžalovaného) z fyzickej účasti na výsluchu takého svedka, možno považovať za zlučiteľný s právom obvineného na spravodlivý proces za podmienky, že bola strane obhajoby poskytnutá dostatočná príležitosť priebeh výsluchu ovplyvniť.

(Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 254/2017 z 11. apríla 2017)

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. apríla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť J. G, zastúpeného spoločnosťou JUDr. Marian Dzuroška, s. r. o., Hviezdoslavova 468/31, Rimavská Sobota, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Marian Dzuroška, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 78/2016 z 9. novembra 2016 a jeho postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 78/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. G. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. februára 2017 doručená sťažnosť J. G. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného spoločnosťou JUDr. Marian Dzuroška, s. r. o., Hviezdoslavova 468/31, Rimavská Sobota, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Marian Dzuroška, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Tdo 78/2016 z 9. novembra 2016 a jeho postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 78/2016.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol právoplatným rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 4 T 65/2013 z 24. júla 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 To 90/2014 z 19. novembra 2014 uznaný vinným zo spáchania zločinu sexuálneho zneužívania podľa ustanovení § 201 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Dovolanie sťažovateľa podané proti druhostupňovému rozhodnutiu bolo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 7/2015 z 28. októbra 2015 odmietnuté pre nesplnenie

dovolacích dôvodov. Predmetné uznesenie najvyššieho súdu bolo zrušené a vec vrátená najvyššiemu súdu na nové konanie na základe nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 262/2016-48 z 15. júna 2016.

Najvyšší súd následne po vrátení veci ústavným súdom na nové konanie rozhodol o dovolaní sťažovateľa tak, že ho podľa ustanovenia § 392 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol, a to uznesením sp. zn. 3 Tdo 78/2016 z 9. novembra 2016.

V sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sťažovateľ namieta porušenie svojich v sťažnosti označených práv garantovaných ústavou a dohovorom, keďže podľa jeho názoru „*dovolací súd nedal konformný, príslušnými zákonnými ustanoveniami a súdnou praxou podložený výklad k podstatným námietkam sťažovateľa v podaní z 12.01.2015 a jeho doplnku z 29.06.2015, ale tiež k nedostatkom vytykaným Ústavným súdom Slovenskej republiky v náleze sp. zn. II. ÚS 262/2016-48 z 15. júna 2016*“.

Sťažovateľ v sťažnosti prezentuje názor, že všeobecnými súdmi nemala byť akceptovaná ako dôkaz výpoveď poškodenej, keďže sa ho zúčastnila rodinná príslušníčka poškodenej a v rozpore s ustanovením § 135 ods. 1 Trestného poriadku namiesto psychológa psychiater, ktorý bol následne uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru ustanovený ako znalec na vykonanie úkonu vyšetrenia duševného stavu poškodenej a aj duševného stavu obvineného (sťažovateľa). Podľa vyjadrenia sťažovateľa bol síce následne úkon vyšetrenia duševného stavu sťažovateľa realizovaný iným znalcom, avšak vo vzťahu k osobe poškodenej k obdobnej náprave nedošlo. Sťažovateľ argumentuje, že tento psychiater mohol znalecký posudok vypracovať iba za podmienky, že by sa zúčastnil predmetného výsluchu poškodenej v postavení znalca, čo však dodržané nebolo. Sťažovateľ ďalej namieta, že jeho obhajcovi bolo znemožnené zúčastniť sa výsluchu poškodenej v prípravnom konaní, keď bolo toto obmedzenie realizované na základe odporúčania odborníka (psychiatra), ktorý v uvedenom čase nemal postavenie znalca, a teda podľa sťažovateľa nemohol svoje odporúčanie exaktne podložiť. Uvedený postup považuje sťažovateľ za neprípustné a nezákonné obmedzenie svojho práva na obhajobu.

Sťažovateľ dôvodí aj tvrdením o porušení ustanovenia § 34 ods. 1 Trestného poriadku, keďže mu bola znemožnená účasť na výsluchu poškodenej v priebehu hlavného pojednávania, ktorej výsluch navyše odborník z oblasti psychológie neodporučil. Označený postup konajúceho súdu považuje sťažovateľ za naplnenie dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 271 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku.

Sťažovateľ v ďalšom bode namieta, že vo vzťahu k skutku v bode päť výrokovej časti rozsudku sa konajúcemu súdu nepodarilo odstrániť dôkaznú núdzu, a teda nedisponoval dostatkom priamych či nepriamych dôkazov, na základe ktorých by mohol bez akýchkoľvek pochybností ustáliť, že skutok formulovaný v bode päť rozsudku sa stal. Sťažovateľ v uvedenom kontexte konkretizuje: „*V tejto súvislosti nemôže obstať ani argumentácia orgánov činných v trestnom konaní, že k získaniu dôkazu ohľadne komunikácie sťažovateľa s poškodenou cez sociálnu sieť, či prostredníctvom SMS správ za obdobie od októbra 2012 do 25.07.2013 nedošlo len preto, že spoločnosť Facebook sídli v USA a právna pomoc ohľadne získania údajov z jej databázy trvá neprímerane dlho a vec bola riešená väzobne. V prípade podania žiadosti o justičnú právnu pomoc ohľadne získania údajov z jej databázy by došlo k neprímeraným prietahom a neboli by dodržané lehoty väzby. Preto prokurátorka rozhodla, že žiadosť o právnu pomoc justičného orgánu USA nebude podaná, nakoľko boli zabezpečené aj iné dôkazy, ktoré J. G. zo skutku v bode 5/ usvedčovali.*“ Postup konajúceho súdu, ktorý

akceptoval nevykonanie dôkazu podľa sťažovateľa relevantného pre špecifikáciu príslušnej právnej kvalifikácie, považuje sťažovateľ za porušenie svojho práva na spravodlivý proces. Na tomto mieste sťažovateľ dodáva: „*Za danej dôkaznej situácie sťažovateľ považujeme kvalifikovanie konania aj podľa ods. 2 písm. a, § - u 201 Tr. zák. za nezákonné*“, a preto podľa sťažovateľa „*V tejto časti sú rozhodnutia všeobecných súdov založené aj na nesprávnom posúdení skutku a vo vzťahu k celému konaniu aj na nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia § 138 pís. b Tr. zák.*“

Sťažovateľ v poslednom bode sťažnosti namietá, že trestné stíhanie voči jeho osobe viedol „*neoprávnený orgán, bez kompetencií v zmysle Trestného poriadku i zákona o Policajnom zbore*“, ktorého úkony považuje sťažovateľ za „*nezákonné, bez možnosti ich zhojiť a teda od samého začiatku nulitné*“. Toto svoje stanovisko opiera sťažovateľ o rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 1/2015 z 29. mája 2015, v ktorom bolo konštatované, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia kontroly a inšpekčnej služby (ďalej len „*sekcia*“) nemá kompetenciu začínať trestné stíhanie, vznášať obvinenie, podávať návrh na podanie obžaloby a ani na ďalšie procesné úkony, keďže nie je súčasťou Policajného zboru. V tejto súvislosti poukazuje sťažovateľ aj na dôkazný materiál – internetovú komunikáciu získanú na základe žiadosti tejto sekcie, teda podľa sťažovateľa neoprávneného orgánu a tiež v rozpore s relevantnými ustanoveniami zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov. Sťažovateľ je toho názoru, že takto získaný materiál nemohol konajúci súd zohľadniť pri svojom rozhodovaní ako dôkaz získaný v súlade so zákonom. Podľa sťažovateľa na tom nič nemení ani stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 62/2015 z 29. septembra 2015, v ktorom sa okrem iného konštatuje, že vyšetrovateľ Policajného zboru služobne zaradený k inšpekčnej službe je policajtom v zmysle § 10 ods. 8 písm. a) Trestného poriadku. Sťažovateľ je totiž toho názoru, že „*len súd v rámci svojej rozhodovacej právomoci má právo vydať zaväzujúce rozhodnutie a toto rozhodnutie nemôže zmeniť orgán, ktorý nie je súdom*“. Keďže sa k uvedenému stanovisku priklonil aj konajúci súd pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa, považuje sťažovateľ jeho postup za porušenie princípu právnej istoty a nestrannosti rozhodovania.

Sťažovateľ na základe prezentovanej argumentácie v závere sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezhom:

„*1. Základné práva sťažovateľa J. G. podľa č. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 78/2016 z 9.11.2016 a konaním, ktoré mu predchádzalo porušené.*

2. Zrušuje sa uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 78/2016 z 9.11.2016 a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. J. G. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 50.000 € /slovom: päťdesiat tisíc euro/, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. J. G. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia /podľa dodatočného vyčíslenia/ ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet advokátskej kancelárie JUDr. Mariana Dzurošku s.r.o., Hviezdoslavova 468/31, 979 01 Rimavská Sobota do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrálne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne

dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov veci uvádzaných účastníkmi konania.

Ústavný súd pristúpil k preskúmaniu odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu, aby posúdil zlučiteľnosť jeho obsahu s limitmi sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru, ktorých porušenie namieta. Uvedený prieskum vykonal ústavný súd v medziach svojich právomocí, a teda posudzoval kvalitu odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu a ústavnú súladnosť interpretácie právnej úpravy, ktorú konajúci súd vo veci sťažovateľa aplikoval, inými slovami, ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Ústavný súd sa oboznámil s obsahom dovolania sťažovateľa, ktoré uplatnil proti druhostupňovému rozhodnutiu, a zistil, že sú dovolacie námietky v podstate totožné a argumentáciou, ktorú sťažovateľ prezentoval v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu.

Najvyšší súd rozhodnutie, ktorým vyhodnotil dovolacie dôvody uplatnené sťažovateľom ako nepreukázané, založil na uvedenej argumentácii, ktorú ústavný súd posúdil a zaujal k nej svoje stanovisko:

Najvyšší súd sa v prvom rade vysporiadal s tvrdeniami sťažovateľa o zmarení jeho práva na obhajobu a tiež s jeho tvrdením o nezákonnom spôsobe vykonania dôkazov, ktoré sťažovateľ subsumoval pod dovolacie dôvody podľa ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku. S odkazom na relevantné ustanovenia Trestného poriadku najvyšší súd konštatoval, že postup orgánov činných v trestnom konaní, ktoré zvolili pri výsluchu svedkyne poškodenej v prípravnom konaní špecifický postup, bol vykonaný v súlade so zákonom, konkrétne v súlade s ustanoveniami § 135 Trestného poriadku, ktorých účelom je rešpektovať rozumovú, duševnú a mravnú úroveň osobitnej kategórie svedkov (svedkov mladších ako 18 rokov) vo vzťahu k osobitému charakteru predmetu výsluchu, čo bol aj prípad svedkyne poškodenej v trestnej veci sťažovateľa. Najvyšší súd zastáva názor, že pri zvolenom postupe výsluchu práva obhajoby porušené neboli, keďže sa obhajca sťažovateľa síce nenachádzal v jednej miestnosti so svedkyňou poškodenu, avšak priebehu úkonu sa zúčastnil takým spôsobom, že v inej miestnosti mohol sledovať úkon prostredníctvom obrazovo zvukového záznamu a klásť svedkyňi poškodenej otázky. Zákonnosť prítomnosti sťažovateľom namietaného psychiatra pri označenom výsluchu najvyšší súd odôvodnil odkazom na citované ustanovenia Trestného poriadku, ktoré si prítomnosť odborníka so zameraním na predmet výsluchu a osobu svedka dokonca vyžadujú, pričom za nedostatok najvyšší súd nepovažoval sťažovateľom namietanú skutočnosť, že pribratý psychiater bol v prípravnom konaní ustanovený ako znalec formálnym uznesením až po vykonaní predmetného úkonu. K otázke výsluchu poškodenej počas súdneho pojednávania najvyšší súd konštatoval, že bol vykonaný v súlade s ustanovením § 135 ods. 2 Trestného poriadku, vylúčenie účasti sťažovateľa z predmetného výsluchu bolo podložené účelnými a zároveň zákonnými dôvodmi, pričom jeho právo na obhajobu nebolo označeným postupom porušené, keďže sa tohto výsluchu osobne zúčastnil obhajca sťažovateľa a sťažovateľ mal možnosť sa k obsahu výpovede poškodenej vyjadriť. S tvrdením sťažovateľa o nezákonnosti vypočutia rodinného príslušníka poškodenej v prípravnom konaní, ktorý sa pred svojím vlastným výsluchom zúčastnil predchádzajúceho výsluchu svedkyne poškodenej, sa najvyšší súd na jednej strane stotožnil, avšak kvalifikoval označený postup ako irelevantný z pohľadu celkovej zákonnosti konania vo veci sťažovateľa, keďže predmetný výsluch rodinného príslušníka nebol konajúcim súdom pri vykonávaní dokazovania na hlavnom pojednávaní zohľadnený.

Konštantná judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) formuluje stanovisko, podľa ktorého k obmedzeniu práva na obhajobu spôsobom nezlučiteľným s čl. 6

dohovoru dochádza predovšetkým vtedy, keď sa odsúdenie zakladá výlučne alebo v rozhodujúcej miere na výpovedi svedka, ktorého obvinený nemal možnosť vypočuť alebo dať vypočuť (rozhodnutia ESLP Van Mechelen a ďalší proti Holandsku z 23. 4. 1997, Balšán proti Českej republike z 18. 7. 2006). V tomto kontexte práva obsiahnuté v čl. 6 dohovoru sú rozhodovacou praxou ESLP ponímané ako práva obhajoby ako celku, a judikatúra preto spravidla považuje za dostatočné, ak bola možnosť vypočuť sporného svedka poskytnutá aspoň obhajcovi obvineného za predpokladu, že tento disponoval všetkými relevantnými informáciami potrebnými pre účinnú realizáciu obhajoby (napr. rozhodnutia ESLP Verdam proti Holandsku z 31. 8. 1999, Vebiu proti Českej republike z 26. 7. 2003, Kurup proti Dánsku z 10. 7. 1985). V rozhodnutí Novák proti Českej republike č. 43791/98 z 8. júla 2003, kde sťažovateľ namietal porušenie svojho práva na výsluch svedka, keďže konajúci súd vyhovel žiadosti svedka vypovedať v neprítomnosti obvineného sťažovateľa, vzal ESLP do úvahy, že výpoveď tohto svedka nebola jediným dôkazom viny sťažovateľa, že sa výsluchu svedka zúčastnil obhajca sťažovateľa, po návrate do pojednávacej miestnosti bol sťažovateľ s výpoveďou oboznámený a dostal príležitosť položiť svedkovi doplňujúce otázky.

Judikatúra ESLP, ktorú ústavný súd v intenciách čl. 154c ods. 1 ústavy v rámci svojej rozhodovacej praxe štandardne zohľadňuje, tiež reflektuje na zložitú situáciu tzv. svedkov – obetí trestných činov (obete domáceho násillia, sexuálnych trestných činov a pod.), u ktorých je prerokovávanie trestnej veci pred súdom (a inými príslušnými orgánmi) spojené s traumatickým oživovaním negatívnych zážitkov z minulosti, a to predovšetkým vtedy, keď sú títo svedkovia postavení tvárou v tvár obvinenému. Pri hodnotení otázky rešpektovania práva obvineného na spravodlivý proces je potrebné vziať do úvahy právo obete trestného činu na rešpektovanie jej súkromného života, a je teda legitímne prijať na jej ochranu určité opatrenia za súčasného splnenia podmienky, že je toto opatrenie zlučiteľné s účinným a adekvátnym výkonom práva obvineného na obhajobu (pozri napr. rozhodnutie ESLP S. N. proti Švédsku č. 34209/96 z 2. 7. 2002).

Odzrazom zmienenej judikatúry ESLP je aj právna úprava obsiahnutá v ustanoveniach § 135 ods. 3 a § 262 Trestného poriadku zakotvujúca možnosť alternatívneho spôsobu vykonania výsluchu pri súčasnom zachovaní práv obhajoby v akceptovateľnej miere.

Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorý poukázal na charakter trestného činu (sexuálne zneužívanie), pre ktorý bolo trestné konanie vedené, a tiež na jeho následky u osoby poškodenej vyplýva, že svedkyňa poškodenej mala status svedkyne – obete trestného činu, indikujúci legitímnosť opatrení na jej ochranu, poskytovaných práve označenou právnou úpravou. V zmysle uvedenej právnej úpravy bol orgán činný v trestnom konaní a tiež konajúci súd oprávnený vyhodnotiť situáciu a podľa vlastného uváženia prijať v prípade potreby zmienené opatrenie, a to aj bez toho, aby sa svedok explicitne takéhoto postupu dožadoval. V danom prípade bol postup orgánov činných v trestnom konaní a konajúceho súdu legálny a legitímny a rešpektoval aj kritérium proporcionality, keďže dbal na zachovanie práv obhajoby. Obhajca sťažovateľa bol pri výsluchu svedkyne poškodenej v prípravnom konaní účastný (sledoval priebeh výsluchu a mal možnosť reagovať otázkami), počas hlavného pojednávania sa výsluchu svedkyne poškodenej priamo zúčastnil, obsah výpovede bol sťažovateľovi sprostredkovaný a sťažovateľ mal možnosť sa k nej vyjadriť. Obhajobe tak bola poskytnutá dostatočná príležitosť priebeh výsluchu ovplyvniť.

Ústavný súd je preto toho názoru, že s ohľadom na legitímny záujem chrániť svedkyňu poškodenú možno mieru, v akej bolo sťažovateľovi umožnené sa na výsluchu tejto svedkyne podieľať, považovať za dostatočnú. Závery rozhodnutia najvyššieho súdu korešpondujú s

týmto stanoviskom ústavného súdu, preto ich považuje ústavný súd za zlučiteľné s limitmi sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru, ktorých porušenie namieta.

Pokiaľ ide o postup orgánov činných v trestnom konaní, ktoré k výsluchu svedkyne poškodenej pribrali odborníka z odboru psychiatrie a následne bol tento odborník oficiálne ustanovený pre účely vypracovania znaleckého posudku (vyšetrenie duševného stavu svedkyne poškodenej), ústavný súd nevidí žiadne dôvody, ktoré by z hľadiska zachovania garancií spravodlivého procesu označený postup nejakým spôsobom diskvalifikovali. V prípade znaleckého dokazovania je podmienkou na zachovanie označených záruk trestne stíhanej osoby nepochybne odbornosť a objektivita znalca. Zákonná úprava pri obdobnom výsluchu považuje účasť psychológa alebo znalca za povinnú, pričom skutočnosť, že označený odborník participoval na výsluchu svedkyne poškodenej bez vydania oficiálneho uznesenia, nemohla jeho odbornosť a objektivitu nijako ovplyvniť. Jeho účasť na predmetnom úkone rovnako nemohla ovplyvniť odbornosť a objektivitu neskôr predloženého ním vypracovaného znaleckého posudku, práve naopak, pozorovanie výpovede poškodenej (z hľadiska relevantného pre tohto odborníka) bolo produktívne pre získanie poznatkov potrebných na podanie posudku.

Sťažovateľ v uplatnenom dovolaní formuloval aj dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia). Jeho naplnenie videl sťažovateľ v dôkaznej núde, v ktorej sa podľa jeho názoru konajúci súd ocitol, a to konkrétne vo vzťahu k bodu 5 výrokovej časti rozsudku, v ktorom formulovaný skutok bol podľa sťažovateľa relevantným pre naplnenie kvalifikovanej skutkovej podstaty stíhaného trestného činu s prísnejšou trestnou sadzbou (páchanie trestného činu sexuálneho zneužívania po dlhší čas, teda závažnejším spôsobom). Najvyšší súd na tomto mieste sťažovateľovi pripomenul, že pri posúdení označeného dovolacieho dôvodu hodnotí dovolací súd skutkový stav len z toho hľadiska, či skutok, z ktorého spáchania bol obvinený uznaný vinným, bol v skutkovej vete rozsudku subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, a teda sa v rámci označeného dovolacieho dôvodu nemožno domáhať preskúmania správnosti a úplnosti skutkových zistení, ako to v podstate požadoval sťažovateľ, keď predostrel vlastné vyhodnotenie procesu dokazovania, teda vlastné skutkové závery. V nadväznosti na to najvyšší súd uzavrel, že označený dovolací dôvod nebol v prípade sťažovateľa naplnený, pretože skutková veta tak, ako bola ustálená, obsahuje všetky znaky trestného činu, z ktorého bol sťažovateľ uznaný vinným, a jeho konanie bolo správne právne kvalifikované, keďže súdom ustálený skutkový stav vo veci sťažovateľa naplnil všetky znaky skutkovej podstaty pokračovacieho zločinu sexuálneho zneužívania podľa ustanovení § 201 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Trestného zákona.

Ústavný súd je toho názoru, že v uvedenom bode bolo sťažovateľovi zo strany dovolacieho súdu na podklade interpretácie dotknutého ustanovenia Trestného poriadku náležite vysvetlené, že ním predstretá argumentácia, ktorú sťažovateľ subjektívne vnímal ako naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, v skutočnosti predstavovala vyhodnotenie procesu dokazovania z pohľadu sťažovateľa, teda v podstate korekciu skutkových záverov, ktorej sa prostredníctvom uvedenej námietky sťažovateľ dožadoval, ktorá však dovolaciemu súdu zásadne neprislúcha.

V ďalšom bode odôvodnenia svojho rozhodnutia najvyšší súd reagoval na sťažovateľom predstreté námietky, ktoré formálne sťažovateľ podradil pod nesprávne ustanovenie –

ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a ktoré posúdil najvyšší súd v rámci relevantného zákonného ustanovenia zakotvujúceho dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom). Argumentácia sťažovateľa bola v uvedenom smere založená na námietke nevykonania dôkazu – nevyžiadanie údajov z databázy sociálnej siete Facebook a Azet. Najvyšší súd poukázal na zásadu voľného hodnotenia dôkazov a zásadu náležitého zistenia skutkového stavu veci, v kontexte ktorých uviedol, že náročnosť vykonania dôkazu nie je síce kritériom pre jeho odmietnutie, avšak takýto návrh na vykonanie dôkazu možno zamietnuť za predpokladu, že má konajúci súd dostatok iných dôkazov, ktoré preukazujú, že dôkazy navrhované obvineným nemôžu privodiť zmenu dôkazného stavu, čo bol podľa najvyššieho súdu prípad sťažovateľa, ktorého zo spáchania skutku usvedčovala výpoveď svedkyne poškodenej realizovaná na pojednávaní konajúceho súdu, ktorej dôveryhodnosť potvrdilo aj znalecké dokazovanie.

Ústavný súd je toho názoru, že odmietnutie sťažovateľom iniciovaného dôkazného návrhu zo strany konajúcich súdov bolo najvyšším súdom v kontexte výkladu dovolacieho dôvodu zakotveného ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a tiež výkladu základných zásad trestného konania primerane zdôvodnené. Najvyšší súd sťažovateľovi totiž vysvetlil, že ako dôvod odmietnutia predmetného dôkazu nebola akceptovaná náročnosť dôkazu, ale skutočnosť, že bol tento dôkaz „nadbytočný“, keďže bol skutkovými stav dostatočne preukázaný už realizovanými dôkazmi.

K sťažovateľom formulovaným dovolacím dôvodom podľa ustanovení § 371 ods. 1 písm. e) a g) Trestného poriadku (vo veci konal orgán činný v trestnom konaní, ktorý mal byť vylúčený; rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom), naplnenie ktorých sťažovateľ odôvodňoval tvrdením o nezákonnosti sekcie, ktorá vykonala v jeho trestnej veci prípravné konania, a z toho vyplývajúcej nezákonnosti ňou produkovaných dôkazov odkázal najvyšší súd na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 62/2015 z 29. septembra 2015 privilegovaného právnu úpravou pre účely naplňania princípu právnej istoty k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov. Predmetné stanovisko totiž kvalifikovalo vyšetrovateľa Policajného zboru služobne zaradeného k sekcii ako riadneho policajta v zmysle ustanovenia § 10 ods. 8 písm. c) Trestného poriadku, teda ako orgán činný v trestnom konaní s príslušnou zákonnou právomocou.

Vo vzťahu k čiastkovým tvrdeniam sťažovateľa o nezákonnosti dôkazov získaných sekciou v prípravnom konaní postupom podľa ustanovení § 116 Trestného poriadku (zistenie a oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke), ktoré boli špecifikovaným nálezom ústavného súdu kvalifikované ako neústavné a stratili v dôsledku tohto rozhodnutia účinnosť, najvyšší súd sťažovateľovi vysvetlil, že v jeho trestnej veci boli dotknuté ustanovenia aplikované ešte pred rozhodnutím ústavného súdu (ktoré má účinky až do budúcnosti), teda bol postup sekcie súladný s vtedy účinnými zákonnými ustanoveniami.

Ústavný súd sa v plnej miere stotožňuje s argumentáciou najvyššieho súdu, ktorý pre posúdenie zákonnej právomoci sekcie (ako príslušného orgánu činného v trestnom konaní), ktorú sa snažil sťažovateľ spochybníť, ako relevantné zohľadnil príslušné zjednocujúce stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu. Prostriedkom k naplňaniu princípu právnej istoty, ktorého porušenie sťažovateľ paradoxne namieta, je totiž práve prijímanie zjednocujúcich stanovísk zo strany príslušných kolégií najvyššieho súdu, tak ako to *expressis verbis* vyplýva z ustanovení § 22 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Sťažovateľova argumentácia sa

vo svetle uvedeného javí ako zjavne excesná. Rovnaký záver platí aj vo vzťahu k stanovisku najvyššieho súdu o účinkoch nálezu ústavného súdu vydaného v zmysle čl. 125 ods. 3 ústavy prezentovaného dovolacím súdom pri posúdení zákonnosti dôkazov získaných v trestnej veci sťažovateľa postupom podľa ustanovení § 116 Trestného poriadku.

Z uvedeného je zrejmé, že dovolací súd sa so všetkými námietkami sťažovateľa uplatnenými v podanom dovolaní v každom smere náležite vysporiadal a riadne vysvetlil dôvody zamietnutia dovolania sťažovateľa. Odpoveď najvyššieho súdu na vymedzené dovolacie námietky sťažovateľa hodnotí ústavný súd ako vyčerpávajúcu bez zjavných logických protirečení, plne zodpovedajúcu kritériám stanoveným pre kvalitné odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov judikatúrou ústavného súdu.

Vzhľadom na uvedené považuje ústavný súd sťažnosť sťažovateľa za zjavne neopodstatnenú a ako takú ju v zmysle § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia